

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

ሐገሥት ወልዱ

አልማው ወሌ

ነጋ ዱፍሃ

አዳነ ንገሤ

አመልካች ፡- እምላሉ ወረዳ ክንስትራክሽን አክሲዮን ማህበር ጠበቃ ሲሳይ ታደሰ ቀረቡ

ተጠሪዎች፡- 1. አቶ መሐመድ ሰይድ አልቀረቡም

2. ሲሳይ ተስፋዬ ቀረቡ

3. መላኩ እውነቱ ቀረቡ

4. አበባ ጉዲሳ ቀረቡ

5. ስብአት አለማየሁ ቀረቡ

6. በሐይሉ ደምጤ ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

የአሁኑ አመልካች በሥር የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤት ተከሣሽ ሲሆን ተጠሪዎች ደግሞ ከሳሾች ነበሩ፡፡ ክስም በተከሣሽ ድርጅት ተቀጥረን እየሠራን እያለ ተከሣሽ በራሱ አነሳሽነት የሥራ ውላችንን ያቋረጠብን ስለሆነ በአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጅ ቁ. 377/96 መሠረት የተለያዩ ክፍያዎችን እንዲከፍለን ይወሰንልን የሚል ነው፡፡

ተከሣሽ በበኩሉ ለክሱ በሰጠው መልስ ከሳሾች የተቀጠሩት ተከሣሽ ተስፋ የነጋዴዎች አክሲዮን ማህበር ከተባለው ጋር የሱቆች ህንፃ ግንባታ ለማድረግ በገባነው ውል መሠረት የሱቆች ህንፃ ለመገንባት ቢሆንም ከማህበሩ ጋር የተደረገው የሱቆች ህንፃ ግንባታ ውል በመቋረጡና ከሳሾችም የተቀጠሩት ለዚሁ ኘሮጀክት ለተወሰነ ጊዜ በመሆኑ የሚገባቸውን ክፍያ ማለትም የዓመት እረፍት በገንዘብ ተለውጦ እና የስንብት ክፍያ እንዲሁም የሥራ ልምድ የምስክር ወረቀት ተሰጥቶአቸው የሥራ ውሉ ተቋርጧል ብሏል፡፡

ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው የሥር የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤትም ተከሣሽ ከከሣሾች ጋር የነበረውን የቅጥር ውል ያቋረጠው ተስፋ ነጋዴዎች አክሲዮን ማህበር ጋር የነበረው የሱቆች ግንባታ ውል በመቋረጡ ነው ቢልም በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 12 ላይ የተመለከተውን ግዴታ አልተወጣም ። የሥራ ውሉ የተቋረጠው የኘርጀክቱ ሥራ (የሱቆች ሕንፃ ግንባታ) በመጠናቀቁ አይደለም። ተከሣሽ ከማህበሩ ጋር ያደረገው የሱቆች ህንፃ ግንባታ ውሉ መቋረጡ ከ3ኛ ወገኖች (ከሳሾች) ጋር የነበረውን ውል እንዲቋረጥ አያደርገውም በማለት የሥራ ውሉ የተቋረጠው በህገወጥ መንገድ ነው ሲል ተከሣሽ ለከሳሾች ቀደም ብሎ ከከፈላቸው ክፍያዎች በተጨማሪ የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያና ካሳ የ6 ወር ደመወዘ እንዲከፍል ወስኗል።

የሥር ተከሣሽም በዚህ በሥር የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤት ውሣኔ ላይ ይግባኝ ለፌዴራል ክፍተኛ ፍ/ቤት ያቀረበ ቢሆንም ክፍተኛው ፍ/ቤትም የግራ ቀኙን ተከራካሪዎች ካከራከረ በኋላ በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 348/1/ መሠረት የሥር የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤት ውሣኔን አጽንቷል።

የሰበር አቤቱታም የቀረበው በሥር ፍ/ቤቶች ውሳኔ ላይ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሟል በሚል ሲሆን በዋነኛነት አመልካች የጠቀሰው የቅራታ ነጥብም፡- ተጠሪዎች ሙያቸው አናጢነትና ግንባታነት ሲሆን የተቀጠሩትም ተስፋ የነጋዴዎች አክሲዮን ማህበር አባላት ሱቆችን ለመገንባት አመልካች ከማህበሩ ጋር በገባው ውል መነሻ ሲሆን ይኸው የግንባታ ሥራ የማህበሩ አሠሪ እንዲቋረጠ በማዘዙ ተቋርጧል። የተጠሪዎችም የሥራ ውል በዚህ ምክንያት ተቋርጦ እያለ የሥር ፍ/ቤቶች በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 28/2/ሀ/ ሠራተኞቹ በተሠማሩበት ሥራ በሙሉና በቀጥታ የሚያስቆም ሁኔታ የተከሰተ አንደሆነ አስረው ለማሠናበት የሚችል መሆኑ ተደንግጎ እያለ ይኸንኑ ድንጋጌ በማለፍ የሥራ ውሉ የተቋረጠው በህገ ወጥ መንገድ ነው ሲሉ መወሰናቸው ያለአግባብ ነው የሚል ሲሆን የሥራ ውሉ የተቋረጠው በህገ ወጥ መንገድ ነው በሚል መነሻም አመልካቾች ለተጠሪዎች እንዲከፍል የተባሉትን ክፍያዎች ይህ ችሎት ውድቅ እንዲያደርግ ጠይቋል።

ተጠሪዎች ለአመልካች የሰበር አቤቱታ በሰጡት መልስ አመልካች በተለያዩ ክፍሎች ሠራተኞችን እየመደበ የሚያሠራ እንጂ የግንባታ ሠራዎችን ከአሠሪዎች እየተቀበለ የተቀበለውን ህንፃ ግንባታው እስከሚጠናቀቅ ብቻ ሠራተኞችን ውል በማስገባት የሚይሠራ አይደለም። ተጠሪዎች ሙያችን አናጢነት ሲሆን አመልካች የቀጠረን ከተስፋ ነጋዴዎች አክሲዮን ማህበር የተቀበለው የህንፃ ግንባታ ሥራ እስከሚጠናቀቅ በሚል ብቻ አይደለም ስለሆነም በሥር ፍ/ቤቶች ውሣኔ ላይ የተፈጸመ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የለም ብለዋል።

የግራ ቀኙ ክርክር ከዚህ በላይ የተገለፀ ሲሆን እኛም በአመልካችና በተጠሪዎች መካከል የነበረው ውል የተቋረጠው በህጋዊ መንገድ ነው ወይስ አይደለም? የሚለውን ጭብጥ በአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 4/1/ መሠረት ማንኛውም ሰው ደመወዝ እየተከፈለው በአሠሪ መሪነት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ለተወሰነ ወይም ላልተወሰነ ጊዜ ወይም የተወሰነ ሥራ ለአሠሪው ለመሥራት በሚያደርገው ስምምነት የሥራ ውል ይመሠረታል። በአዋጁ አንቀጽ 10 ለተወሰነ ጊዜ ወይም ለተወሰነ ሥራ በሚል መዋዋል የሚቻልባቸውን ሁኔታዎች የሚዘረዝር ሲሆን በዚህ አንቀጽ ከተዘረዘሩት ሁኔታዎች በቀር የሚመሠረቱ ውሎች በአዋጁ አንቀጽ 9 በተጠቀሰው መሠረት ላልተወሰነ ጊዜ እንደተደረጉ የሥራ ውሎች የሚቆጠሩ ናቸው።

ወደተያዘው ጉዳዩ ስንመለስ በሥር ፍ/ቤት ከተደረገው ክርክር መገንዘብ እንደሚቻለው አመልካች ተጠሪዎችን የቀጠራቸው አመልካች ተስፋ የነጋዴዎች አክሲዮን ማህበር ለተባለው የሱቆች ህንፃ ግንባታ ሲሆን ሥራው ሲጠናቀቅም ውሉ የሚያበቃ ነበር። በመሆኑም ከዚህ በላይ ከፍ ተብሎ እንደተጠቀሰው በአመልካችና በተጠሪዎች መካከል የተደረገው ውል በአዋጁ አንቀጽ 10 ሥር ለተወሰነ ጊዜ ወይም ለተወሰነ ሥራ ተብሎ የሚደረጉ ውሎች ውስጥ የሚሸፈን ነው። ይሁን እንጂ አመልካች የሱቆች ህንፃ ለመገንባት ከተስፋ ነጋዴዎች ማህበር ጋር የገባው ውል የግንባታ ውሉ ፕሮጀክት ከመጠናቀቁ በፊት ተቋርጧል። ይህ አመልካች ከተስፋ የጋዴዎች አክሲዮን ማህበር ጋር የገባው የሱቆች ህንፃ ግንባታ ውል መቋረጡ የሥራ ውሉ በሌላ ምክንያት ድርጅቱ ለዘለቀታው ሲዘጋ በህግ የሚቋረጥ ስለመሆኑ በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 24/4/ የተደነገገውን የሚያሟላ ነው።

ይህ ሆኖ ሣለ የሥር ፍ/ቤቶች በአመልካችና በተጠሪዎች መካከል የተደረገው ውል የተቋረጠው በአመልካችና በተስፋ ነጋዴዎች አክሲዮን ማህበር ተደርጎ በነበረው ውል መሠረት የተጀመረው የፕሮጀክት ሥራ ሳይጠናቀቅ ነው። በማህበሩና በአመልካች መካከል የነበረው ውል መቋረጥ አመልካች ከተጠሪዎች ጋር የነበረውን ውል ለማቋረጥ በቂ ምክንያት አይሆንም በማለት ውሉ የተቋረጠው በህገ ወጥ መንገድ ነው ሲሉ የወሰኑት መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ነው። ስለሆነም የሚከተለውን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. የሥር የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤት በመ/ቁ/67044 በቀን 20/11/2002 በዋለው ችሎት የሰጠው ፍርድ እና የፌ/ከ/ፍ/ቤት በመዝገብ ቁጠር 96791 በቀን 22/6/2003 የሰጠው ፍርድ በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ/348/1/ መሠረት ተሸረዋል።
2. በአመልካችና በተጠሪዎች መካከል የነበረው የሥራ ውል የተቋረጠው በህጋዊ መንገድ ነው ብለናል። ስለሆነም አመልካች ለተጠሪዎች የሰንብት ክፍያና የዓመት ዕረፍት ወደ ገንዘብ ተለውጦ በመክፈል እንደሁም የሥራ ልምድ የምስክር ወረቀት በመስጠት ተጠሪዎችን ያሰናበታቸው በአግባቡ ነው።
3. የዚህን ፍ/ቤት ወጪና ኪሣራ የግራ ቀኝ ተከራካሪዎች የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።
4. መዝገቡ የተዘጋ ስለሆነ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

እ/ብ